

พระเทวทัต ผู้ตกนรกทั้งเป็น

รวมเรื่องพระเทวทัตฉบับสมบูรณ์

น. พลายน้อย

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี ๒๕๕๓

พระเทพทัต ผู้ตกนรกทั้งเป็น

น. พลายน้อย

มนุษย์สร้างคำพูดขึ้นมา ชีตเขียนถ้อยคำลงบนแผ่นดินเหนียว ผืนหนัง ไม้ไผ่ และ กระจดองเต่า

การค้นพบกระดาษและการพิมพ์ ทำให้หนังสือมีรูปลักษณ์ที่พกพาได้สะดวก และเผยแพร่ไปในวงกว้างอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ การพิมพ์ช่วยสถาปนาภาษาของแต่ละชาติให้มั่นคง ช่วยให้ภาษาของสามัญชนแพร่หลาย ทำให้คนอ่านออกเขียนได้เพิ่มสูงขึ้น และขยายวงกว้างออกไปนอกวงผู้นำและนักบวช

และแท้จริงแล้ว การพิมพ์หนังสือคือการเปลี่ยนแปลงอย่างถึงรากถึงโคน ทั้งทางความคิดและสังคม

สภาพรวินัย

สภามติ

ลำดับที่ ๑๓๕๗

พระเวททัต ผู้ตกนรกทั้งเป็น

ส. พลายน้อย : ผู้เขียน

พิมพ์ครั้งแรก : กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ราคา ๑๒๕ บาท

พิมพ์โฆษณาครั้งนี้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายแล้ว

© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. ๒๕๕๘

ไม่อนุญาตให้สแกนหนังสือ หรือคัดลอกเนื้อหาส่วนใดเพื่อสร้างฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์และเจ้าของลิขสิทธิ์แล้วเท่านั้น

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ส. พลายน้อย.

พระเวททัต ผู้ตกนรกทั้งเป็น.-กรุงเทพฯ : สภามติ, ๒๕๖๕.

๑๘๔ หน้า.

๑. นวนิยายพุทธศาสนา. ๒. พระเวททัต. I. ชื่อเรื่อง.

๒๕๖๕.๓๑๘๘๓

ISBN : 978-616-00-4445-0

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : บริษัทสภามติ จำกัด

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/บรรณาธิการอำนวยการ : วรพันธ์ โลกิตสถาพร

กรรมการผู้จัดการ : ดร. สุภัคชญา โลกิตสถาพร

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ/บรรณาธิการบริหาร : เจติยา โลกิตสถาพร รองบรรณาธิการบริหาร : วสันต์ พร้อมมิตรญาติ

ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร : อุมพร สกุลบัณฑิต หัวหน้ากองบรรณาธิการสำนักพิมพ์ : บุญเอก พุกชาวัฒน์

หัวหน้ากองบรรณาธิการสร้างสรรค์ : พัชรี แต่แดงเพชร หัวหน้ากองบรรณาธิการคิดสรรต้นฉบับ : พัชราพร บุญสูง

ผู้จัดการฝ่ายขาย : กิ่งแก้ว ลิขะไชย

บรรณาธิการเล่ม : วสันต์ พร้อมมิตรญาติ พิสูจน์อักษร : ณัฐณี กิ่งแก้ว

ออกแบบปก/รูปเล่ม : เอกอนันต์ ศิริเลิศฤทัย ภาพประกอบ : ประเวศน์ หนูจิ้น

ภาพปก : ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในมณฑปวัดพระยืนพุทธบาทยุคล

พิมพ์ที่ : บริษัท วี. พรินท์ (๑๙๙๑) จำกัด

สภามติ

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย บริษัทสภามติ จำกัด

๑๘ ซอยลาดปลาเค้า ๖๓ ถนนลาดปลาเค้า แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๐ ๓๘๕๕-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๔๐ ๓๘๗๐

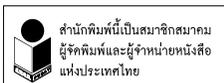
กองบรรณาธิการ : spbbooks@hotmail.com

กองบรรณาธิการคิดสรรต้นฉบับ : satapornbooks.editor@gmail.com

ฝ่ายสำนักงาน : info@satapornbooks.com

www.satapornbooks.com

หากท่านผู้อ่านพบหนังสือไม่ได้มาตรฐาน เช่น หน้ากระดาษสลับกัน หน้าขาดหาย การเข้าเล่มไม่สมบูรณ์
สำนักพิมพ์ยินดีรับผิดชอบเปลี่ยนหนังสือใหม่ให้ท่าน โปรดติดต่อและส่งหนังสือคืนพร้อมบรรยายละเอียดการชำรุด
ไปตามที่อยู่ด้านบน หรือ โทร. ๐ ๒๕๔๐ ๓๘๕๕-๖ ต่อ ๔๑

คำบูชาพระรัตนตรัย

อิมิณา สักกาเรนะ พุทฺธัง อภิปุชชะยามิ
อิมิณา สักกาเรนะ ธัมมัง อภิปุชชะยามิ
อิมิณา สักกาเรนะ สังฆัง อภิปุชชะยามิ

กล่าวคำบูชานี้ทุกวันหรือก่อนอ่านหนังสือ
ก็จะเป็นการดี มีสิริมงคล

น มั ส ก า ร

เจ้าคุณอาจารย์

พระเทพสุตเมธี

วัดมหรณพารามวรวิหาร กรุงเทพฯ

ด้วยความเคารพ

คำนำสำนักพิมพ์

หนังสือ *พระเทวทัต ผู้ตกนรกทั้งเป็น* เป็นผลงานเขียนของ ส. พลายน้อย ศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณศิลป์ ประจำปี ๒๕๕๓ ซึ่งสำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์ ในเครือบริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด ได้พิมพ์เผยแพร่ด้วยความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง

โดยหนังสือเรื่องนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ในพุทธประวัติระหว่างพระพุทธเจ้ากับพระเทวทัตที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อต้องการให้ทราบ ว่าเส้นทางแห่งบุญของพระพุทธเจ้ากับหนทางแห่งบาปของพระเทวทัต นั้นให้ผลที่แตกต่างกันอย่างไร

สิ่งต่างๆ ในโลกนี้ เมื่อมีด้านที่ดี ก็ย่อมต้องมีด้านที่เสีย พระพุทธเจ้า ได้อุบัติมาเพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชน พระเทวทัตก็เกิดมาเพื่อขัดขวาง และก่อสิ่งที่เป็นโทษแก่พระพุทธองค์ แต่ก็ไม่สามารถทำอันตรายอะไรได้ กลับทำให้พระคุณของพระองค์ยิ่งปรากฏมากขึ้น

สำหรับบุคคลต่างๆ ที่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับพระเทวทัต หากเป็นบุคคลที่มีสติปัญญา ผลเสียก็จะไม่เกิดขึ้น แต่ถ้าเป็นบุคคลที่ไร้ปัญญา เมื่อไม่สามารถพิจารณาได้ว่าสิ่งไหนถูกต้อง สิ่งไหนเหมาะสม ผลเสีย ก็จะเกิดขึ้นตามมา อย่างเช่นพระเจ้าอชาตศัตรู เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของ ส. พลายน้อย ในการเขียนหนังสือเรื่องนี้ ก็เพื่อต้องการให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของพระเทวทัต ว่ามีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าและบุคคลอื่นๆ อย่างไร มีบทบาทในการทำให้

พระพุทธองค์บัญญัติพระธรรมวินัยและแสดงพระสูตรต่างๆ ใดๆ และ
ผลกรรมจากการกระทำของพระเทวทัตนั้นเป็นอย่างไร

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ ส. พลายน้อย และขออาราธนา
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ช่วยดลบันดาลให้ท่านมีอายุยืนนาน สร้างผลงาน
เขียนได้อีกต่อไป และขอขอบพระคุณท่านผู้อ่านที่ติดตามผลงานเขียน
ของ ส. พลายน้อย มาโดยตลอด

สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์

คำนำ

เมื่อเขียน ตามรอยพุทธประวัติ, เกิดครั้งพุทธกาล และ พระเจ้าอโศกมหาราช ศาสนูปถัมภ์ผู้ยิ่งใหญ่ แล้ว ได้มีผู้อ่านปรารภว่าเรื่องของพระเวททัตเขียนย่อมากไป น่าจะเขียนอย่างละเอียดพิสดารโดยเฉพาะอีกสักเล่มหนึ่ง ผู้เขียนต้องยอมรับว่าขณะที่เขียน ตามรอยพุทธประวัติ นั้นกำลังป่วยอยู่ เกรงว่าจะเขียนไม่จบ บางเรื่องบางตอนจึงสรุปไว้สั้นๆ พอให้เรื่องดำเนินต่อไปได้

ต่อมาอาการป่วยกลับดีขึ้น พอที่จะเขียนได้ แต่เอกสารต่างๆ ที่เตรียมไว้อ้างอิงก็กระจัดกระจายหาไม่พบ เพราะไปนอนโรงพยาบาลหลายเดือน คนดูแลบ้านเห็นไม่เรียบร้อยก็จัดเสียใหม่ เมื่อลงมือเขียนพระเวททัต ผู้ตกนรกทั้งเป็น จึงมีข้อติดขัดอยู่ แต่โชคดีที่เจ้าคุณอาจารย์พระเทพสุตเมธี วัดมหรณพารามวรวิหาร ท่านกรุณาหาหนังสือมาให้ ค้นหลายเล่ม ทำให้ตามองเห็นทางที่จะเขียนต่อไปได้ และกล่าวขยาความที่เขียนไว้อย่างรวบรัดให้ชัดเจนมากขึ้น ความประสงค์อีกอย่างหนึ่งก็คือ ต้องการรวมเรื่องของพระเวททัตที่อยู่ในที่ต่างๆ มาไว้ในที่เดียวกันเพื่อความสะดวกในการอ่าน บางเรื่องบางตอนมีคำสอนที่ดีมีประโยชน์ก็ประสงค์จะให้ผู้ที่สนใจได้ทราบด้วย

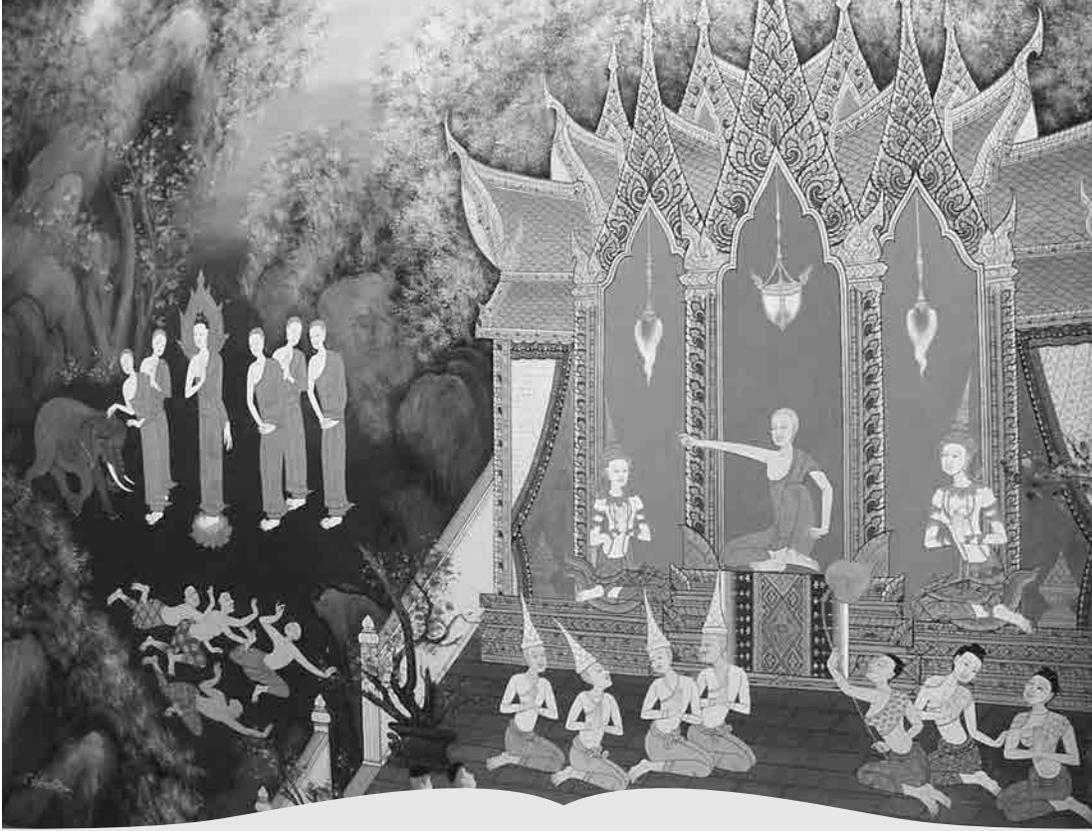
กล่าวโดยสรุป หนังสือเล่มนี้สำเร็จลงได้ เพราะความช่วยเหลือสนับสนุนของเจ้าคุณอาจารย์ที่กล่าวนามมาแล้ว จึงขอยกความดีอันจะมีอยู่บ้างเป็นเครื่องบูชาพระคุณ ส่วนข้อบกพร่องกระผมขอรับผิดชอบแต่ผู้เดียว

ส. พลายน้อย

สารบัญ

๑. พระเทวทัตเป็นโอรสของใคร	๙
๒. เทวทัตบรรพชา	๑๘
๓. ปัญหาเรื่องพระเทวทัต	๒๙
๔. ทรงพยากรณ์พระเทวทัต	๓๘
๕. เหตุแห่งความอาฆาต	๔๕
๖. ความเห็นของนิครนถนาฏบุตร	๕๖
๗. อดีตชาติของพระเทวทัต	๖๕
๘. พี่งบบารมีเจ้าชายอชาตศัตรู	๗๔
๙. พระเจ้าอชาตศัตรูได้สำนึก	๘๖
๑๐. ช้างนาฟ้าคีรีลีนฤทธิ์	๙๓
๑๑. พระเจ้าอชาตศัตรูฟังพระธรรมเทศนา	๑๐๓
๑๒. พระเจ้าอชาตศัตรูทูลถามปัญหา	๑๑๕
๑๓. รวมพฤติกรรมในอดีตชาติของพระเทวทัต	๑๒๓
ดัชนี	๑๘๓

๑

พระเทวทัตเป็นโอรสของใคร

เมื่อครั้งเป็นเด็กเคยได้ยินคนเฒ่าคนแก่พูดสาปแช่งพวกขโมยที่ ตัดเศียรพระพุทธรูปตามวัดว่า “คนใจบาป ตายไปให้ตกนรกหมกไหม้อยู่ใต้ถนเวททัต” ฟังแล้วก็ไม่เข้าใจว่าหมายถึงใคร

ครั้นเติบโตใหญ่ได้บวชเรียนพุทธประวัติ จึงทราบว่าเวททัตทำ สังฆเภท ถูกแผ่นดินสูบตกนรกชั้นต่ำที่สุด ฉะนั้นใครที่ถูกแช่งให้ตกนรก ต่ำกว่าเวททัตจึงเรียกว่าบาปหนัก แสดงว่าคนแต่ก่อนรู้จักเวททัตดี แต่ คนปัจจุบันอาจไม่ทราบเรื่องตลอด เพราะในพุทธประวัติกล่าวไว้ไม่ชัดเจน

เราทราบว่าวันที่พระสิทธัตถะประสูตินั้นมีบุคคล สัตว์ และพืชแ่ เกิดขึ้นมาพร้อมกันคือ

๑. พระสิทธัตถะ
 ๒. พระนางพิมพา
 ๓. พระอานนท (ข้อนี้ผิดเพราะพระอานนทเกิดภายหลัง)
 ๔. นายฉันทะ
 ๕. อำมาตย์กาฬทายี
 ๖. ม้ากัณฐกะ
 ๗. ไม้มหาโพธิ์
 ๘. ชุมทอง ๔ ชุม มีชื่อว่า สังขนิธิ เอลนิธิ อุบลนิธิ และบุณฑริกนิธิ
- ทั้ง ๘ อย่างนี้ถือเป็นสหชาติกับพระสิทธัตถะ (พระพุทธรเจ้า)

อนึ่ง เพื่อความชัดเจน ขอเพิ่มเติมเรื่องสหชาติอีกครั้ง สหชาติ ตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ตามความเห็นของอาจารย์ปุย แสงฉาย คิดว่า ไม่ถูกต้อง ความจริงน่าจะเป็นตามที่กล่าวไว้ในอรรถกถา อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต ว่าได้แก่ ต้นโพธิ์ ๑ มารดาพระราहुล ๑ ชุมทรัพย์ทั้งสิ้น ๑ ข้างพระที่นั่ง ๑ ม้ากัณฐกะ ๑ นายฉันทะ ๑ พระกาฬทายี ๑ เข้าใจว่า ตามอรรถกถา อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต นี้จะถูก เพราะเมื่อเป็น พระพุทธรเจ้าแล้ว พระอานนทยังเป็นกุมารอยู่

ขุมทรัพย์ทั้งสิ้นนั้นมีรายละเอียดเพิ่มเติมว่า ขุมหนึ่งลึก ๑ คาวุต ขุมหนึ่งลึกกึ่งโยชน์ ขุมหนึ่งลึก ๓ คาวุต ขุมหนึ่งลึก ๑ โยชน์ (ตามที่พระนางพิมพาแนะนำให้พระราชหุลฑลขอขุมทรัพย์ทั้งสิ้นนั้น หมายถึงขุมทรัพย์ดังกล่าวนี้)

คำว่าขุมทรัพย์หรือบางแห่งว่าขุมทองนั้น ท่านผู้รู้ว่าหมายถึงเหมืองแร่คล้ายทอง ไม่ใช่ทองคำแท้ กล่าวไว้เพื่อเป็นที่สังเกต

ถ้ากล่าวตามพุทธประวัติ พระสิทธัตถะก็มีพระชนมายุเท่ากับพระนางพิมพา

ส่วนพระนางพิมพา หรือที่เรียกกันอีกอย่างหนึ่งว่าเจ้าหญิงยโสธราพิมพานั้น เข้าใจว่าจะเรียกรวมกับพระนามของพระนางยโสธรา (อัศรมเหสีพระเจ้าชนาธิปราชแห่งกรุงเทวทหะ) หรืออย่างไรไม่ทราบเจตนาของผู้ใช้ กล่าวไว้พอเป็นที่สังเกต

กล่าวเฉพาะพระนางพิมพาที่เรียกขานกันทั่วไป เป็นพระราชธิดาของพระเจ้าสุปปพุทธะหรือสุปรพุทธะ ซึ่งประสูติแต่พระนางอมิตา (พระชนิษฐาของพระเจ้าสุทโธทนะ) และว่ายังมีน้องอีก ๒ พระองค์คือพระเทวทัตและพระนางปชวาปตีโคตมี

เจ้าชายสิทธัตถะทรงม้ากัณฐกะเสด็จออกบวชและทรงปลงพระเมาลี
จิตกรรมฝาผนังภายในอุโบสถวัดบางระโห่ง จังหวัดนนทบุรี

แต่จากการค้นคว้าของอาจารย์ป๋วย แสงฉาย อดีตเปรียญ ๖ วัดอนงคาราม กล่าวว่า พระเทวทัตเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุปปพุทธะจริง แต่ต่างพระมารดากับพระนางพิมพา โดยอ้างถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า เมื่อครั้งพระเทวทัตทำสังฆเภท พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับพระสารีบุตรผู้เขียนเห็นเป็นหลักฐานอย่างหนึ่งจึงขอเก็บความมาเล่าต่อ

เรื่องมีอยู่ว่า ขณะที่พระพุทธเจ้ากำลังแสดงธรรมอยู่ในท่ามกลางประชาชน มีพระราชอาชญาเป็นประธาน พระเทวทัตได้ลุกขึ้นยืนแล้วห่มผ้าลดไหล่ลงข้างหนึ่ง ประนมมือไปทางพระพุทธเจ้าแล้วกราบทูลว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า บัดนี้พระองค์ทรงพระชราแล้ว อย่าได้มีความขวนขวายเลย จงอยู่ให้สบายเถิด จงมอบพระภิกษุสงฆ์ให้ข้าพระองค์ ข้าพระองค์จะปกครองภิกษุสงฆ์เอง”

เมื่อพระพุทธองค์ได้ทรงฟังดังนั้น จึงตรัสว่า “อย่าเลยเทวทัต เธออย่าพอใจที่จะปกครองภิกษุสงฆ์เลย”

แม้พระพุทธองค์จะทรงห้ามเช่นนั้นแล้ว พระเทวทัตก็หาฟังไม่ ยังกราบทูลยืนยันยืนอยู่เช่นนั้นอีก พระพุทธองค์ก็ตรัสห้ามอีกเป็นครั้งที่สองครั้งที่สาม และในครั้งที่สามได้ตรัสเพิ่มเติมอีกว่า “เทวทัตจงฟัง แม้แต่สารีบุตร โมคคัลลาน์ เรายังไม่มอบภิกษุสงฆ์ให้ แล้วเธอมีดีอะไร เธอเป็นเสมือนดังซากศพ เป็นผู้กินน้ำลายตัวเอง จะให้ปกครองภิกษุสงฆ์ทั้งหลายได้อย่างไร”

เมื่อพระเทวทัตได้ฟังพระพุทธเจ้าดำรัสดังนั้นก็โกรธ หาวว่าพระพุทธเจ้ามากล่าวว่าตนกินน้ำลายตัวเอง แล้วยกย่องพระสารีบุตรพระโมคคัลลาน์ ก็มีความน้อยใจ เรื่องนี้ทำให้เกิดความเจ็บแค้นพระพุทธองค์เป็นอันมาก

ต่อจากนั้นพระพุทธองค์มีพระดำรัสสั่งภิกษุทั้งหลายว่า “ภิกษุ

ทั้งหลาย ต่อไปนี้ขอให้สงฆ์จงทำปกาสณียกรรมแก่พระเทวทัตในกรุงราชคฤห์ว่า เมื่อก่อนนี้พระเทวทัตมีความประพฤติปกตಿಯ่างหนึ่ง บัดนี้มีความประพฤติอีกอย่างหนึ่ง ฉะนั้นเมื่อพระเทวทัตทำสิ่งใดด้วยกาย วาจา และสิ่งนั้นพระพุทฺธ พระธรรม หรือพระสงฆ์ไม่เห็นด้วย เห็นแต่พระเทวทัตเพียงฝ่ายเดียวแล้วอย่าฟังทำตาม”

เมื่อมีพระดำรัสดังนั้นแล้ว จึงตรัสสั่งพระสารีบุตรว่า “สารีบุตร เธอจงประกาศในกรุงราชคฤห์ ให้คนทราบถึงความประพฤติตามที่เรากล่าวมานั้น”

พระสารีบุตรเถรเจ้าจึงกราบทูลว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อก่อนข้าพระองค์ได้สรรเสริญพระเทวทัตในกรุงราชคฤห์ว่า บุตรของนางโคธีเป็นผู้มีฤทธิ์มาก บุตรของนางโคธีเป็นผู้มีอำนาจมาก มาบัดนี้ข้าพระองค์จะประกาศว่า พระเทวทัตผู้เป็นบุตรของนางโคธีในกรุงราชคฤห์นี้ได้อย่างไร พระเจ้าข้า”

กล่าวโดยสรุป พระสารีบุตรเคยกล่าวสรรเสริญพระเทวทัตไว้มากแล้ว และภายหลังจะให้กลับตีตนได้อย่างไร จะมีทำให้คนทั้งหลายเห็นว่าพระสารีบุตรพูดไม่อยู่กับร่องกับรอยหรืออย่างไร ทำความลำบากให้แก่พระสารีบุตรเป็นอันมาก ถ้าพูดตามพระดำรัส คนทั้งหลายไม่ทราบเรื่องก็จะว่าพระสารีบุตรเป็นคนกลับกลอก เมื่อก่อนว่าดี บัดนี้ว่าไม่ดี ความเสียหายก็จะเกิดแก่พระสารีบุตร พูดอะไรก็จะมีใครเชื่ออีกต่อไป

เมื่อพระสารีบุตรคิดเห็นดังกล่าวแล้ว จึงทูลถามพระพุทธองค์ว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อก่อนข้าพระองค์ได้สรรเสริญพระเทวทัตไว้ที่กรุงราชคฤห์เป็นอันมากกว่า พระเทวทัตผู้เป็นบุตรของนางโคธีเป็นผู้มีฤทธิ์มาก มีอำนาจมาก ครั้นมาบัดนี้ข้าพระองค์กลับจะประกาศว่าพระเทวทัตว่าไม่ดีในกรุงราชคฤห์ได้อย่างไร พระเจ้าข้า”

พระพุทธองค์ทรงตระหนักถึงความลำบากใจของพระสารีบุตร ก็ตรัสตอบทันทีว่า “สารีบุตร คำสรรเสริญที่เธอได้สรรเสริญพระเทวทัตในกรุงราชคฤห์ว่า พระเทวทัตผู้เป็นบุตรนางโคธีเป็นผู้มีฤทธิ์มาก มีอานุภาพมากนั้น เป็นคำสรรเสริญตามเป็นจริงมิใช่หรือ”

พระสารีบุตรทูลตอบว่า “เป็นจริงเช่นนั้นพระเจ้าข้า”

พระพุทธองค์จึงตรัสว่า “ถ้าอย่างนั้น เธอจงประกาศเรื่องของพระเทวทัตในกรุงราชคฤห์ต่อไปตามเดิม เพราะเมื่อก่อนพระเทวทัตเป็นอย่างนั้นจริง แต่มาคราวหลังนี้พระเทวทัตมีความคิดจิตใจเปลี่ยนไปจากเดิมแล้ว”

คือมีจิตใจกำเริบถึงกับอยากปกครองพระสงฆ์แทนพระพุทธองค์ เพราะฉะนั้นคำที่พระพุทธองค์ตรัสสั่งให้ประกาศว่าเมื่อก่อนพระเทวทัตมีปกติอย่างหนึ่ง บัดนี้มีปกติอีกอย่างหนึ่งนั้นก็จริงอย่างนั้น

กล่าวโดยสรุป เมื่อพระสารีบุตรหรือใครๆ พูดยตามความจริงอย่างนี้แล้วจะมีข้อเสียหาอย่างไร พระสารีบุตรได้ฟังพระพุทธดำรัสอธิบายเหตุผลดังนั้น ก็ทูลรับว่าจะกระทำตามพระพุทธดำรัส หายข้องใจ

ที่ยกเรื่องนี้มากล่าว มีความประสงค์เพื่อจะอ้างว่า พระเทวทัตเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุปปพุทธะ แต่ต่างมารดากับพระนางพิมพา คือพระเทวทัตเป็นบุตรของนางโคธี

นางโคธีนี้น่าจะเป็นพระมเหสีรองหรือพระสนมเอกอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งในพุทธประวัติกล่าวไว้ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหา ขอท่านผู้รู้ได้นำไปศึกษาค้นคว้าต่อ ผู้เขียนนำมากล่าวไว้พอเป็นที่สังเกต

นอกจากการทูลขอปกครองพระสงฆ์แล้ว ยังมีเรื่องที่พระเทวทัตต้องการจะหาเหตุให้คนเห็นว่าพระพุทธเจ้าไม่เคร่งครัด เรื่องมีอยู่ว่า วัน

หนึ่งพระเทวทัตไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ทูลขอให้ภิกษุทุกคนต้องถือวัตร ๕ ประการคือ อรัญญิกเสนาสน์ (อยู่ในป่า) ๑ บิณฑบาต ๑ บังสุกุล ๑ รุกขมูล (อยู่ตามโคนต้นไม้) ๑ งดไม่กินเนื้อสัตว์ ๑ ทั้ง ๕ อย่างนี้ให้ถือตลอดชีวิต เลิกไม่ได้ แสดงว่าคณะของพระเทวทัตมีความเคร่งครัดในการปฏิบัติดีกว่าพระสงฆ์อื่นๆ

พระพุทธเจ้าทรงปฏิเสธ มีพระดำรัสตอบว่า “ไม่ควรบังคับอย่างนั้น ตามแต่ใครจะปฏิบัติได้โดยศรัทธาจะดีกว่า”

เมื่อพระเทวทัตไม่สมปรารถนาอีกก็โกรธ เพียวพูดกล่าวหาว่า พระพุทธองค์ปฏิบัติไม่เคร่งครัด ผู้พระเทวทัตไม่ได้ แล้วประกาศชักชวนว่าผู้ใดใครจะพ้นทุกข์ อยู่เป็นสุข ให้ไปอยู่กับพระเทวทัต

คำโฆษณาชวนเชื่อของพระเทวทัตทำให้พระภิกษุบวชใหม่ที่ไม่ทราบความจริงหลงเชื่อ ก็ปฏิบัติตาม มีจำนวนมากถึง ๕๐๐ รูป ชาวบ้านชาวเมืองที่หลงเชื่อไม่ได้คิดให้รอบคอบ ก็คิดว่าพระเทวทัตเคร่งครัด ก็ถวายอาหารบิณฑบาต

ครั้งนั้นปรากฏว่าวัชชีบุตรที่บวชใหม่ทั้ง ๕๐๐ รูป ได้พากันแยกออกจากหมู่สงฆ์ทั้งปวง พระเทวทัตก็พาภิกษุเหล่านั้นไปอยู่บนเขาคยาสีสะ

คยาสี่ละ สถานที่ที่พระพุทธองค์ทรงแสดงอาทิตตปริยายสูตรแก่ชฎิล ๑,๐๐๓ รูป
จนสำเร็จพระอรหันต์ทั้งหมด